NADZWYCZAJNE WYDANIE

GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 76 A 74 | Środa, 14 września 1938 | Rok 1

Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Bydgoszcz, Chełmno, Chojnice, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Kartuzy, Kościerzyna, Lipno — — — Nowe-Miasto, Rypin, Sępolno, Starogard, Świecie, Szubin, Tczew, Toruń, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo, Wyrzysk — —

W historycznej chwili

potrzebna nam jest zgoda i zjednoczenie sił naszych

Odezwa Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. Stanisława Skwarczyńskiego

Obóz Zjednoczenia Narodowego wydał wczoraj następującą odezwę:

OBYWATELE!

Pan Prezydent Rzeczypospolitej rozwiązał Sejm i Senat. W najbliższym czasie zarządzone zostaną nowe wybory.

Od roku 1935 zmieniło się wiele na świecie i w Polsce.

Szef O. Z. N. gen. Stan. Skwarczyński

Dalekie echa ciężkich konfliktów i starć międzynarodowych zbliżyły się od tego czasu i dziś już w pobliżu Polski rozgrywają się groźne sprzeczności interesów państw i narodów.

W Polsce rok 1935 był rokiem najgłębszej żałoby po stracie Wielkiego Wodza, którego genialny umysł i potężna dłoń skupiały w sobie ufność narodu, budując jego siłę wewnętrzną i zapewniając szacunek świata zewnętrznego. Naród polski zarówno trafnym instynktem, jak i świadomością polityczną wiedziony, skupił się przy swej armii z zaufaniem i serdeczną troską. Zaś Wódz Naczelny tej armii, dziedziczący po Józefie Piłsudskim odpowiedzialność za obronę Rzeczypospolitej, zażądał od narodu zjednoczenia, zażądał głębokiego, konsekwentnego, rzetelnego połączenia wszystkich sił pod szeroko pojętym hasłem: Obrony Państwa. Apel do społeczeństwa, skierowany przez Marszałka Śmigłego-Rydza dnia 24 maja 1936 roku, był momentem zwrotnym, przyniósł zasadnicze, niezbitej słuszności wytyczne dla pokierowania życiem wewnętrznym Polski dzisiejszej. Odpowiedzią na wezwanie Naczelnego Wodza było powołanie do życia Obozu Zjednoczenia Narodowego i jego deklaracja ideowo - polityczna z dnia 21 lutego 1937 roku.

Spokojnie i rozważnie patrzymy na rozwój wypadków światowych. Mamy potężną armię, dumę naszego narodu, gwarancję naszej całości i niepodległości. Armia, oparta o zwarty, zjednoczony, świadomy swego położenia i swej siły naród — podwaja swą potęgę.

Musimy mieć ład i porządek w Polsce. Jest nam potrzebna zgoda i zjednoczenie naszych sił. Tego domaga się od nas chwila historyczna. Tego domaga się nasza odpowiedzialność wobec pamięci Józefa Piłsudskiego. Tego domaga się od nas — w imię swej wielkiej dziejowej odpowiedzialności — Wódz Naczelny Marszałek Śmigły-Rydz.

Posłuszni tym wezwaniom, płynącym z poczucia odpowiedzialności i sumienia obywatelskiego, wyciągamy dłoń do zgody i rzetelnego pojednania ku wszystkim tym, którzy chcą swe siły oddać w służbę Rzeczypospolitej, wyciągamy bratnią dłoń do wszystkich, którzy wspólnie z nami, jak równi z równymi, chcą przeciwstawić się złowrogim działaniom komuny, wszelkiej anarchii i destrukcji, wszelkim agenturom obcym, niezależnie od tego, pod jaką maską się ukrywają.

Szczerze pragniemy, w myśl intencji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, wyrażonych w Jego zarządzeniu o rozwiązaniu Izb Ustawodawczych, aby jak najgłębsze szeregi społeczeństwa stanęły w gotowości do pracy państwowej, do wspólnego poszukiwania najlepszych dróg ku celowi, który wszystkim nam jest wspólny — pomnożenia potęgi i pomyślności narodu.

Musimy raz wreszcie zdobyć się na to, aby wzajemnie sobie zaufać, że nawet różniąc się w zdaniach, tej samej prawdy szukamy.

Jesteśmy przygotowani do walki ze wszystkimi oporami, które działać będą przeciwko nam i naszej idei. Wszystko, co jest siłą naszych wrogów, i wszystko, co jest naszą wewnętrzną słabością, będzie przeciwko nam, będzie nas przeciwko sobie podjudzać, działając całym arsenałem doktryny i intrygi, patetycznego frazesu, cynicznej dywersji. W zjednoczeniu narodu leży jego potęga i dlatego nie zaniedbają żadnej broni ci, którzy pragną jego słabości.

Nowy ustrój Rzeczypospolitej, ujęty w kwietniowej Ustawie Konstytucyjnej, stawia ważne i doniosłe zadania Izbom Ustawodawczym, w zakresie gospodarstwa narodowego, ustawodawstwa i kontroli rządu. W pracach swych Izby Ustawodawcze, spełniając swe konstytucyjne obowiązki, mogą jednocześnie twórczo współdziałać w wykreśleniu nowych dróg dla Polski. Widzimy kierunek tej drogi, wytknięty przez następujące zasady: pozytywny nacjonalizm, etyka chrześcijańska, sprawiedliwość społeczna. Najwyższą troską Izb Ustawodawczych, zawierającą w sobie warunek harmonijnego współdziałania z innymi władzami państwowymi pod kierownictwem Prezydenta Rzeczypospolitej jest głęboko pojęta obronność państwa.

Wszystkich Polaków, którzy nie zajęli dotychczas czynnej postawy wobec zadań i celów narodu i państwa, wzywamy do braterskiej współpracy. Niech się każdy zastanowi w sumieniu swoim nad tym, jakie jest polskie dziś i nad tym, że droga ku lepszemu jutru prowadzi tylko przez zjednoczenie.

NIECH ŻYJE POLSKA!

NIECH ŻYJE PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ IGNACY MOŚCICKI!

NIECH ŻYJE WÓDZ NACZELNY MARSZAŁEK ŚMIGŁY RYDZ!

(—) Stanisław Skwarczyński,
Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego.
Warszawa, dnia 13 września 1938 r.

6-go listopada wybory do Sejmu

WARSZAWA (PAT). Dnia 13 bm. ogłoszone zostały w Dzienniku Ustaw zarządzenia Prezydenta Rzplitej o wyborach do Sejmu i Senatu. Zarządzenia te mają następujące brzmienie:

„Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1938 r. o wyborach do Sejmu.

Na podstawie art. 9-go ust. (1) ordynacji wyborczej do Sejmu (Dz. U. R. P. z 1935 r. nr. 47, poz. 319) zarządzam wybory do Sejmu i wyznaczam dzień głosowania na 6 listopada 1938 r.

Czynności wyborcze mają być dokonane w terminach, oznaczonych w kalendarzu wyborczym, załączonym do zarządzenia niniejszego.“

Prezydent Rzeczypospolitej
(—) I. Mościcki,
Prezes Rady Ministrów
i
Minister Spraw Wewnętrznych
(—) Sławoj-Składkowski,

Minister Sprawiedliwości
(—) Wł. Grabowski.

Kalendarz wyborczy

Sejm

Do dnia 14 września 1938 r.:

Prezydent Rzeczypospolitej powołuje generalnego komisarza wyborczego i jego zastępcę (art. 13 ordynacji wyborczej).

Do dnia 23 września:

Minister spraw wewnętrznych powołuje okręgowych komisarzy wyborczych (art. 22).

Generalny komisarz wyborczy powołuje przewodniczących okręgowych komisyj wyborczych oraz ich zastępców (art. 14 i 18).

Wydziały wojewódzkie (w Warszawie: komisarz rządu i prezydent miasta) powołują członków okręgowych komisyj wyborczych oraz ich zastępców (art. 14 i 18).

Do 30 września:

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych powołują przewodniczących obwodowych komisyj wyborczych oraz ich zastępców (art. 15 i 18).

Do 3 października:

Władza administracji ogólnej i przełożeni gmin powołują członków obwodowych komisyj wyborczych oraz ich zastępców (art. 15 i 18).

Ukończenie sporządzania spisów wyborców do Sejmu przez przełożonych gmin (art. 11).

Ukończenie wyborów do zgromadzeń okręgowych (art. 35).

Zgłaszanie delegatów do zgromadzeń okręgowych przez wyborców (art. 33).

Do 1 października:

Przełożeni gmin przesyłają spisy wyborców przewodniczącym obwodowych i okręgowych komisyj wyborczych (art. 23).

Przewodniczący organów dokonywających wyboru delegatów do zgromadzeń okręgowych, przesyłają odpisy protokułów z wyborów delegatów przewodniczącym okręgowych komisyj wyborczych i okręgowym komisarzom wyborczym (art. 37).

Władze administracji ogólnej ogłaszają o podziale powiatu na obwody głosowania (art. 52).

Przewodniczący obwodowych komisyj wyborczych podają do wiadomości publicznej godziny urzędowania obwodowych komisyj wyborczych, tudzież termin i miejsce wyłożenia spisu wyborców i wnoszenia reklamacyj (art. 52).

2 października:

Przewodniczący obwodowych komisyj wyborczych wykładają do publicznego przeglądu spisy wyborców do Sejmu (art. 24).

Do 8 października:

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych unieważniają wybór delegata do zgromadzenia okręgowego, jeżeli wybór ten został dokonany niezgodnie z prawem i zarządzają wybory uzupełniające (art. 38).

13 października:

Ostatni dzień wyłożenia do publicznego przeglądu spisów wyborców (art. 24).

Zgromadzenia okręgowe zbierają się w celu ustalenia listy kandydatów na posłów (art. 39).

18 października:

Przewodniczący obwodowych komisyj wyborczych przesyłają zażalenia i nieuwzględnione sprzeciwy przewodniczącym okręgowych komisyj wyborczych (art. 28).

Do 18 października:

Kandydaci na posłów przesyłają do komisji okręgowej oświadczenie o zgodzie na kandydowanie (art. 49).

19 października:

Okręgowe komisje wyborcze przystępują do zatwierdzania list kandydatów na posłów (art. 50).

Do 22 października:

Zastępcy kandydatów, wpisani przez okręgową komisję wyborczą na listę kandydatów na posłów, przesyłają do komisji okręgowej oświadczenie o zgodzie na kandydowanie (art. 51).

Do 23 października:

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych po rozpoznaniu zażaleń i sprzeciwów nakazują obwodowym komisjom wyborczym wciągnięcie lub skreślenie ze spisu osoby, wnoszącej zażalenie lub sprzeciw (art. 29).

Do 25 października:

Obwodowe komisje wyborcze wprowadzają do spisu wyborców zmiany, nakazane przez przewodniczących okręgowych komisyj wyborczych (art. 30).

Do 28 października:

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych ogłaszają listę kandydatów na posłów ze wskazaniem dnia i godzin głosowania (art. 53).

5 listopada:

Przewodniczący obwodowych komisyj wyborczych wykładają do publicznego przeglądu ostatecznie ustalony spis wyborców (art. 30).

6 listopada:

Głosowanie do Sejmu (art. 9 i 54).

9 listopada:

Okręgowe komisje wyborcze przystępują do ustalenia wyniku głosowania w okręgu i przyznania mandatów kandydatom na posłów (art. 71).

18 listopada:

Generalny komisarz wyborczy ogłasza w gazecie rządowej wynik wyborów do Sejmu (art. 76).

Do 21 listopada:

Generalny komisarz wyborczy przesyła każdemu wybranemu posłowi list wierzytelny (art. 77).

Do 25 listopada:

Wnoszenie do Sądu Najwyższego protestów przeciwko wyborom (art. 78).

13-go listopada wybory do Senatu

Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wyborach do Senatu

Na podstawie art. 5 ust. (1) ordynacji wyborczej do Senatu (Dz. U. R. P. z 1935 roku nr. 47, poz. 320) zarządzam wybory do Senatu.

Czynności wyborcze mają być dokonane w terminach, oznaczonych w kalendarzu wyborczym, załączonym do zarządzenia niniejszego.

Prezydent Rzeczypospolitej
(—) I. Mościcki

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych
(—) Sławoj Składkowski

Minister Sprawiedliwości
(—) W. Grabowski

Kalendarz wyborczy

Senat

Do 28 września 1938 r.:

Generalny komisarz wyborczy powołuje przewodniczących wojewódzkich kolegiów wyborczych oraz ich zastępców (art. 6 ordynacji wyborczej).

Do 1 października:

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych do Sejmu powołują przewodniczących zebrań obwodowych oraz ich zastępców (art. 6).

Do 4 października:

Władze administracji ogólnej przesyłają spisy wyborców do Senatu przewodniczącym zebrań obwodowych i przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej do Sejmu. (art. 11).

Władze administracji ogólnej ogłaszają o podziale powiatu na obwody wyborcze. art. 13).

Przewodniczący zebrań obwodowych podają do wiadomości publicznej godziny swego urzędowania, tudzież termin i miejsce wyłożenia spisu wyborców i wnoszenia reklamacyj (art. 13).

6 października:

Przewodniczący zebrań obwodowych wykładają do publicznego przeglądu spisy wyborców do Senatu. (art. 12).

13 października:

Ostatni dzień wyłożenia do publicznego przeglądu spisu wyborców (art. 12).

18 października:

Przewodniczący zebrań obwodowych przesyłają zażalenia i nieuwzględnione sprzeciwy przewodniczącym okręgowych komisyj wyborczych do Sejmu. (art. 12).

Do 21 października:

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych do Sejmu po rozpoznaniu zażaleń i sprzeciwów nakazują przewodniczącym zebrań obwodowych wciągnięcie lub skreślenie ze spisu osoby, wnoszącej zażalenie lub sprzeciw. (art. 12).

Do 23 października przewodniczący zebrań obwodowych wprowadzają do spisu wyborców zmiany, nakazane przez przewodniczących okręgowych komisyj wyborczych do Sejmu. (art. 12).

23 października:

Zebrania obwodowe wybierają delegata do wojewódzkich kolegiów wyborczych. art. 5a i 14).

30 października:

Zebrania obwodowe wybierają ponownie delegata w przypadku unieważnienia poprzedniego wyboru przez przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej do Sejmu. (art. 22).

13 listopada:

Wojewódzkie kolegia wyborcze powołują senatorów oraz ich zastępców. (art. 5, 23 i 31).

18 listopada:

Generalny komisarz wyborczy ogłasza w gazecie rządowej wynik wyborów do Senatu. (art. 34).

Do 21 listopada:

Generalny komisarz wyborczy przesyła listy wierzytelne senatorom, powołanym w wojewódzkich kolegiach wyborczych. (art. 35).

Do 25 listopada:

Prezydent Rzeczypospolitej powołuje senatorów i przesyła akt powołania generalnemu komisarzowi wyborczemu. (art. 5 i 40).

Wnoszenie do Sądu Najwyższego protestów przeciwko wyborom w wojewódzkich kolegiach wyborczych. (art. 36).

Do 28 listopada:

Generalny komisarz wyborczy wydaje listy wierzytelne senatorom powołanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej. (art. 40).

Przewodniczący kolegiów przesyłają Sądowi Najwyższemu protest wraz z aktami zaskarżonych czynności, biura zaś Senatu — odpisy protestów. (art. 37).

Ostatnie wiadomości z Czechosłowacji

Ultimatum Niemców sudeckich

Rząd praski pozostawi je bez odpowiedzi?

PRAGA. Po zakończeniu obrad partii sudecko - niemieckiej w Eger zastępca przywódcy Niemców sudeckich Henleina, Karol Funk wystąpił do premiera Hodży z następującymi żądaniami Henleina:

Zarządzenia o stanie wyjątkowym zostaną natychmiast cofnięte.

Ze wszystkich okręgów, w których przeważa ludność niemiecka, będzie wycofana policja państwowa.

Polityczna władza wykonawcza będzie przekazana burmistrzom i przełożonym.

Działalność żandarmerii i innych władz bezpieczeństwa ma być ograniczona do normalnych funkcji, a stan liczebny do stanu normalnego.

Wszystkie formacje wojskowe mają być skoszarowane w obiektach wyłącznie wojskowych i trzymać się zdala od ludności cywilnej.

Czeska rada ministrów urzęduje w permanencji

PRAGA. (PAT). Poseł sud.-niemiecki Funk nawiązał około godz. 21,31 kontakt telefoniczny z premierem Hodżą, zapytując go w imieniu partii sud-niem. o odpowiedź na żądania niemieckie.

Premier Hodża zaproponował Funkowi przybycie do Pragi celem nawiązania osobistych rozmów.

Propozycja ta nie została przyjęta.

Po godz. 21,30 członkowie rady ministrów, urzędującej w permanencji, udali się na naradę do prezydenta Benesza.

Krążą pogłoski, że rząd ma pozostawić ostatnie wystąpienie Niemców sudeckich bez odpowiedzi, wzgl. dać odpowiedź wymijającą.

Dotychczas 8-miu zabitych i kilkudziesięciu rannych

PRAGA. Koła urzędowe powstrzymują się od ogłoszenia dokładnej liczby zabitych i rannych podczas zajść między ludnością czeską i niemiecką. Według obliczeń korespondenta P.A.T. liczba zabitych wynosi 8 osób, rannych zaś kilkadziesiąt. Zajścia wydarzyły się wczoraj wieczorem i dzisiaj w 19-tu miejscowościach.

BERLIN. Niemieckie biuro informacyjne donosi z Marienbadu: Sedecki Niemiec Józef Bahr został ubiegłej nocy zastrzelony na szosie podmiejskiej przez żandarma i 3 urzędników celnych. W Fuerstein nad rzeką Eger został zabity przez czeskich żandarmów sudecki Niemiec Rudolf Klein.

10 rannych w Krumlowie

BERLIN. Z Krumłowa donoszą, iż doszło tam do starcia ludności czeskiej z Niemcami, przy czym 10 osób zostało rannych. Szkoły zostały zamknięte.

Zakaz wieców i zebrań w całej Czechosłowacji

PRAGA. Rząd wydał dekret, na mocy którego organizowanie wszelkiego rodzaju wieców i zebrań zostaje zakazane na całym terytorium Czechosłowacji.

Francja utrzymuje w mocy ostatnie zarządzenia bezpieczeństwa

PARYŻ. Agencja Havasa donosi, że na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów po wysłuchaniu oświadczeń ministra obrony narodowej i ministra spraw zagr., rada ministrów postanowiła jednogłośnie, że zarządzenia bezpieczeństwa, wydane w dniach ostatnich winny być utrzymane do czasu całkowitego wyjaśnienia sytuacji.

Wydawca: Narodowa Spółka Wydawni cza. Sp. z. o. o. — Redaktor odpowiedzialny Jan Płażewski w Toruniu — Czcionkami Drukarni J. K. Kuszel w Toruniu